

ІНФОРМАЦІЙНІ ОПЕРАЦІЇ РФ В ІНДІЇ

СПЕЦІАЛЬНИЙ ВИПУСК

Яніна Чайківська

Бюро Східної Азії Центру «Стратегія XXI»

Київ 2026

З переходом російської агресії в фазу повномасштабного вторгнення в Україну у 2022 році та подальшим запровадженням західних санкцій Індія набула критичного значення як ключовий стратегічний економічний та політичний хаб для Російської Федерації. На тлі значного скорочення зв'язків з Заходом, Москва була змушена різко переорієнтувати свою зовнішню політику на країни Глобального Півдня та Сходу, де Індія є другим найважливішим партнером (після Китаю).

Російські інформаційні операції та операції впливу в Індії є прямим відображенням цієї стратегічної необхідності. Нью-Делі виступає як критичний елемент для збереження економічної стійкості РФ. Це підтверджується тим фактом, що Індія значною мірою допомагає Росії уникати західних санкцій, надаючи критичні технологічні та фінансові ресурси. Сюди входять чипи штучного інтелекту Nvidia, октогену (потужний вибуховий матеріал), а також швейцарські високоточні верстати з числовим програмним управлінням – усі ці компоненти є критично важливими для російського військово-промислового комплексу та систем розвідки. Індія, будучи третім найбільшим імпортером нафти у світі, скористалася російською нафтою зі значним дисконтом, Росія стала її провідним постачальником, що суттєво підтримало фінансові потоки Кремля. У 2026 році Індія стала ще й надійним постачальником автобензинів до РФ на тлі атак українських дронів на російські НПЗ [Азійська опора російського Петростейту].

Ключові бенефіти Росії від економічної співпраці та пропаганди в Індії (зображення згенеровано OpenAI на основі результатів дослідження).

Глибина цієї економічної співпраці вимагає, щоб Москва інвестувала у високоефективну пропаганду, спрямовану на захист цього стратегічного економічного коридору та забезпечення політичного нейтралітету Індії. Інформаційна кампанія має на меті створити навколо Делі своєрідний інформаційний щит, який легітимізує й підкріплює право Індії на «стратегічну автономію». Це дієва формула, яка на практиці означає можливість спокійно ігнорувати західний тиск і продовжувати вигідну обом сторонам співпрацю. Іншими словами, Кремль не намагається змінити думку Індії. Він намагається зробити так, щоб її нинішня позиція виглядала як принципова і суверенна позиція, яку варто захищати.

Історичні та сучасні зв'язки Росії та Індії, які визначають основи стратегічного партнерства

Взаємозв'язок між Російською Федерацією та Республікою Індія базуються на давній стратегічній спадщині часів «холодної» війни, коли відносини між Індією та СРСР були визнані «сильним стратегічним партнерством». Після розпаду Радянського Союзу Росія перебрала на себе всю спадщину радянської імперії, поглибила ці зв'язки і підкріпила їх наративами про те, що Індії допомагала лише Росія. Москва активно привласнює радянську спадщину і в такий спосіб формує міф, що допомогу Індії надавала виключно «Росія», хоча УРСР відіграла ключову роль у промисловому та науковому розвитку Індії.

Російська Федерація привласнила собі такий внесок України (УРСР):

- металургійний комбінат у Бхілаї та завод у Бокаро проектувалися та оснащувалися за безпосередньої участі українських інженерів і підприємств. Харківський завод «Важпромелектропроект» та «Укрдіпромет» розробляли ключові технологічні вузли;

- турбіни та обладнання для індійських ГЕС і ТЕС вироблялися на харківських заводах «Турбоатом» та «Електроважмаш»;

- проектування та виробництво транспортної авіації (знамениті літаки Ан-32, які стали основою транспортної авіації ВПС Індії, розроблені в Києві ДП «Антонов» та виготовлялись на Київському заводі «Авіант»);

- газотурбінні двигуни для кораблів ВМС Індії виготовлялися на миколаївському підприємстві «Зоря – Машпроект»;

- ремонт і модернізація бронетехніки та двигунів здійснювалися на Харківському заводі транспортного машинобудування імені Малишева;

- тисячі індійських студентів, інженерів та військових спеціалістів здобували освіту та проходили стажування у вишах Харкова, Києва, Дніпра та Одеси.

Російські медіа та дипломатія підмінюють поняття «СРСР» на «Росія», маргіналізуючи внесок інших республік. Це дає можливість Москві спекулювати на «історичній вдячності» Індії, продавати концепцію «вічної дружби» та виправдовувати сучасний нейтралітет Нью-Делі як повернення морального боргу.

Внесок України в обороноздатність Індії (зображення згенеровано OpenAI на основі результатів дослідження).

Обидві країни публічно підтримують створення багатопольярного світового порядку, в якому вони розглядаються як рівноправні «полюси». Індія, незважаючи на свій демократичний устрій, час від часу підтримує антиамериканські і антизахідні наративи, коли їй потрібно виторгувати собі вигідніші умови в США і ЄС.

Стратегічне партнерство Індії та Росії будується на п'яти основних компонентах: **політика, оборона, цивільна атомна енергетика, співпраця у боротьбі з тероризмом та дослідження космосу.**

Оборонна співпраця є особливо критичною, адже Індія залишається другим за величиною ринком для російської оборонної промисловості, імпортуючи близько 68% свого військового обладнання з Росії. Про це неодноразово у своїх звітах згадував Стокгольмський міжнародний інститут дослідження проблем миру (Stockholm International Peace Research Institute). Індія упродовж останніх років старається поступово знижувати залежність від Росії через диверсифікацію військових закупівель, але цей процес почався з початком повномасштабного вторгнення РФ в Україну. Глибока інституційна залежність створює сприятливий стратегічний ґрунт для російських інформаційних операцій. Лише з початком повномасштабного вторгнення РФ в Україну Індія почала поволі диверсифікувати

свої оборонні закупівлі. Ця глибока інституційна залежність створює сприятливий стратегічний ґрунт для російських інформаційних операцій.

Мета Москви в Індії полягає у використанні надійної опори для забезпечення та цементування нейтральної позиції Нью-Делі у світових організаціях на кшталт ООН, особливо у контексті російської агресії проти України. На відміну від операцій, спрямованих на Європу, де метою є поляризація та розкол демократичного альянсу, російські інформаційні операції в Індії спрямовані на утвердження існуючого нейтралітету через легітимізацію антизахідного вибору та історичних зв'язків. У цьому контексті, інформаційні кампанії фокусуються не на створенні внутрішнього хаосу, а на підтримці наративу про стратегічну автономію Індії та її здатність до дипломатичного балансу.

Російські пропагандистські наративи знаходять потужний резонанс в індійському суспільстві завдяки спільним історичним та ідеологічним течіям. Ключовим експортним продуктом російської пропаганди є несумісність російських та західних цінностей. Російська Федерація позиціонує себе як захисника «традиційних» релігійних та суспільних цінностей на противагу ліберальному Заходу, стверджуючи, що західний глобалізм є «сучасною формою колоніалізму». Ця ідеологічна рамка ідеально збігається з внутрішнім політичним кліматом Індії.

Благодатний ґрунт для російської пропаганди створює популяризація ідеології Хіндутва (індуїстського націоналізму) партією Бхаратія Джаната та її ідеологічним батьком Расштрія Сваямсевак Сангх. Націоналістичні сили в Індії прагнуть створити сильну суверенну державу, яка може протистояти західному культурному та політичному впливу. Відповідно російські тези про захист цивілізаційного вибору та протистояння зовнішньому ліберальному диктату сприймаються індійськими акторами як «розумні геополітичні міркування» або «захист суверенітету», що знижує внутрішній опір протидії російському впливу.

Естонський аналітичний центр Міжнародний центр оборони та безпеки (ICDS) у своєму дослідженні від 11 червня 2026 року під назвою «Spinning the Globe: Russian Information Warfare and Its Reach into the Global South» поставив Індію в один ряд із Ганою та Об'єднаними Арабськими Еміратами (ОАЕ). Кремль адаптує повідомлення під локальний контекст і терпляче будує мережі впливу, спираючись на бюджети державних медіа й довіру, яку дає дипломатичне представництво. Мотивація Москви щодо Індії, за оцінкою дослідників, простіша, ніж у випадку Китаю. Росія прагне повернути хоч частину того символічного статусу, який мав СРСР, і водночас показати світу образ сильної, зокрема оборонної, економіки, щоб отримувати вигідні контракти.

Актори РФ в Індії

Структура російських інформаційних операцій в Індії покладається на ключові категорії активів: державні медіа-гіганти, які здійснюють відкриту пропаганду, та культурно-дипломатичні платформи, які забезпечують «м'яку силу» та проникнення в академічні та культурні кола.

Російські державні медіа-гіганти (пряма пропаганда)

1. RT (Russia Today). Мовлення RT ведеться англійською та іншими світовими мовами, тому є критично важливим для охоплення індійської англomовної еліти та міського населення. RT активно інвестує у публічну присутність в Індії через агресивний маркетинг. Зовнішня реклама, що просуває шоу RT, наприклад, «Imperial Receipts», яке використовує потужний антиколоніальний наратив, з'являлася у великих індійських містах. Ця кампанія позиціонує Росію як партнера у боротьбі проти спадщини західного колоніалізму.

Крім того, RT використовує тактику залучення відомих індійських політиків (наприклад, Шаші Тхарура – члена парламенту Індії, колишнього Міністра закордонних справ Індії, який багато років працював в ООН на посаді заступника генсека ООН з питань комунікації і суспільної інформації) до своїх програм. Така участь, незалежно від політичних поглядів учасника, надає російському державному контенту значної легітимності та доступу до високопоставлених аудиторій.

RT у грудні 2025 року запустив в Індії новий телеканал, який висвітлює події російсько-індійських відносин та роль співробітництва двох країн у сучасному світі. Про це повідомив віце-прем'єр Росії Денис Мантуров. На думку Мантурова, відкриття телеканалу допоможе об'єктивно висвітлювати співпрацю Росії та Індії у різних галузях – торговельно-економічній, науково-технічній, культурній та інших. Індійські трудові мігранти стають затребуваною робочою силою у Росії. Серед причин – брак кадрів та посилення міграційної політики щодо фахівців із Середньої Азії. Індійські мігранти готові працювати навіть у північних регіонах країни. Про це упродовж 2026 року неодноразово згадувалося в російських медіа.

Насамперед робітників з Індії потребують про такі галузі, як будівництво (потрібні бетонувальники, арматурники, зварювальники), складська логістика (збирання, упаковка), рітейл (співробітники складів та магазинів), агропромисловий комплекс (збирачі врожаю, працівники ферм), текстильне та швейне виробництво (швачки). Про це йдеться у спільному дослідженні Лабораторії з досліджень Індії Московської школи управління «Сколково» та групи компаній «ІНТРУД». І саме в Росії розглядають застосування різних стимулів для індійських інвесторів і працівників.

Також в російських ЗМІ згадується, що індійці на російському ринку праці вже давно зарекомендували себе як відповідальні та здібні працівники в галузі

будівництва, фармацевтичної промисловості, АПК, складської логістики, виробництва, текстильної промисловості тощо. Індійці обирають Росію як країну для роботи через дотримання домовленостей, хороших умов праці, проживання, країну із високим рівнем безпеки. За цю робочу силу Росія конкурує з ЄС У 2024 році громадяни Індії отримали понад 16 тисяч «блакитних карт» ЄС (дозволів на роботу та проживання) - найбільше інших національностей. Німеччина запустила програму «Фокус на Індію» зі спрощеними візами, визнанням дипломів та мовними курсами для лікарів, інженерів та ІТ-фахівців.

В РФ у грудні 2025 року підписано угоду про мобільність робочої сили, яка спрощує працевлаштування громадян обох країн. На 2026 загальна потреба Росії в працівниках з візових країн затверджена на рівні 278940 осіб. Це створює правову основу більш системного залучення кадрів.

Натомість Росія в 2026 році розгорнула масштабну інформаційну спецоперацію щодо того, що Україна завозить трудових мігрантів з Індії, використовуючи наративи «українців мобілізують, а на їх місця завезуть індійців». Численні боти роздухували ксенофобські настрої серед українського населення. І це при тому, що Україна в силу військового тану має дуже жорсткі умови щодо найму іноземної робочої сили чи міграції.

У 2024 році Meta заблокувала RT та пов'язані з нею російські державні ЗМІ у своїх додатках по всьому світу. Хоча YouTube та кабельні мережі в Європі раніше заблокували RT після вторгнення Росії до України у 2022 році, в Індії ситуація інша.

На тлі підготовки до запуску RT India західні ЗМІ вже фіксують зростання інтересу до російського медіаконтенту у регіоні. В BBC зазначили, що активність та кількість передплатників у соцмережі X у Sputnik India та RT India продовжують збільшуватися.

2. Sputnik. Sputnik є державним інформаційним агентством та радіослужбою, заснованою російським урядовим агентством Rossiya Segodnya у 2014 році. Sputnik зосереджений на глобальній політиці та економіці.

Його основна функція в інформаційному просторі Індії - це розповсюдження офіційних позицій Москви та дезінформації. Агентство публікує новини 31 мовою.

Індійський напрямок агентства - Sputnik India – розпочав роботу у грудні 2022 року. Редакційна діяльність ведеться з Москви та Делі двома мовами – англійською та хінді.

19 листопада 2024 року Sputnik організував зустріч з керівниками найбільших індійських ЗМІ у Нью-Делі. Генеральний директор медіагрупи «Росія сьогодні» Дмитро Кисельов наголосив на важливості зміцнення діалогу між двома країнами: «Росія точно не хоче подальшої ескалації. Росія зміцнює мир і є ідеологом багатополярного світу в останні 25 років». Захід відвідали понад 20 провідних

журналістів та голів індійських телеканалів, інформаційних агентств та газет. Аудиторія радіо Sputnik налічує 200 мільйонів слухачів по всьому світу.

Культурно-дипломатичні платформи та використання м'якої сили

Культурні інституції відіграють ключову роль у просуванні російського порядку денного.

«Русский дом». Федеральна агенція «Россотрудничество» фінансує мережу «Русский дом» (Russian House), яка використовується для поширення дезінформації, пропаганди серед цивільного населення. В Індії ці центри використовуються для конкретних пропагандистських операцій. «Русские дома» організовували покази фільмів, представлених як документальні, які пропагували неправдиві твердження про відродження культури і спорту на окупованих росіянами територіях України. Це демонструє, що культурні центри є прямою інфраструктурою для експорту російських військово-політичних наративів, таргетованих на академічну спільноту, культурні кола та молодь. Таким чином Росія успішно інтегрує своїх агентів та наративи у внутрішній політичний та культурний простір Індії, що значно підвищує довіру до контенту.

Наративи РФ в Індії

Російські інформаційні операції в Індії використовують багат шаровий набір наративів, які спеціально адаптовані до індійської геополітичної чутливості та внутрішніх ідеологічних потоків.

Головні наративи щодо України та Заходу

1. «Вина НАТО та провокація Заходу» - найпоширеніший наратив, спрямований на легітимізацію військової агресії. Він стверджує, що Росія була вимушена діяти через 30-річне ігнорування її застережень щодо розширення НАТО.

2. Антиколоніальний ревізіонізм. Росія активно позиціонує себе як природного союзника Глобального Півдня, який протистоїть західному економічному та політичному «диктату». Ця тематика є особливо потужною в постколоніальній Індії.

Найактивніше просувалися меседжі, співзвучні з російською пропагандою щодо військової допомоги для України. Така тенденція досить поширена з січня 2023 року в багатьох регіонах світу. Медіаландшафт цих наративів досліджував Центр стратегічних комунікацій. В Індії в меседжах наголошували на тому, що «військова допомога для України загрожує ескалацією з боку РФ». Наприклад: «українці постраждають, якщо Захід надішле Києву винищувачі», «Україна отримує численні танки від західних союзників, що стане поштовхом до нового російського наступу, який має розпочатися не пізніше весни», а також «НАТО має

припинити постачання Україні важкого озброєння, оскільки альянс наближається до участі в конфлікті». Останній меседж підсилювався іншим: «НАТО є частиною «російсько-українського конфлікту». До речі, маючи чимале коло спілкування серед індійців, доводилося такі ж формулювання чути і від них.

Також в онлайн медіа можна знайти і те, що НАТО та США самі слабшають через підтримку України: «союзники по НАТО стурбовані скороченням запасів боєприпасів, намагаючись не дати українським силам відкрити вогонь» та «США не можуть продовжувати робити «все і вся» для України в війні». Ці наративи підсилювалися повідомленням про «слабку сукупну підтримку України в Європі».

В онлайн-медіа Індії зафіксовані меседжі щодо «ролі» США та НАТО в війні РФ проти України. Наприклад, «США є головним військовим спонсором України», «Києву нічого не залишалося, як відправити людей на безглузду бійню заради передвиборчої кампанії Байдена» та «у конфлікті між Росією і Україною винні США та НАТО. НАТО – це агресивна сила, яка вторглася на територію Росії».

Образ «непереможної» РФ вибудовувався наступним чином. У наративі про «майбутню перемогу РФ» меседжі ділилися на два напрямки:

- одні стверджували про «теперішні перемоги РФ на фронті» та «потрібну кількість часу, за який РФ анексує регіони України»;
- інші погрожували «майбутньою розплатою для світу за підтримку України після перемоги РФ». Проводилися паралелі, що «Росія завжди перемагала, зокрема французьку армію в 1812 році та німецькі сили в Другій світовій війні».

Ще один наратив стосувався того, що «Україна/США влаштовують/планують влаштувати провокації, щоб звинуватити Росію». Наприклад, «Київ підриває медичні центри, щоб звинуватити Росію у воєнних злочинах на тлі успішного нового наступу» та «Україна і США готують провокацію з використанням отруйної речовини».

Політологиня, наукова співробітниця Центру Європи і Євразії Інституту оборонних досліджень і аналітики імені Манохара Паррікара (Індія) Свасті Рао під час другої міжнародної конференції Crimea Global в Києві розповіла про методи російської пропаганди в Індії. Вона зауважила, що індійські медіа користуються російськими ресурсами, а новини з російського медіа Sputnik передрукуються без жодних редакторських правок та тиражуються через ютуб-блогерів з мільйонними аудиторіями. В Індії 1,4 мільярда населення, і численна кількість місцевих ютуб-каналів просто переповідають російську пропаганду.

Вона підтвердила те, що Росія показує себе жертвою. В Індії медіа часто поширюють тезу, що Росія є потерпілою стороною і що це «колективний Захід» підштовхнув її до війни розширенням НАТО на Схід. Симпатички Москви кажуть, що Росія насправді ніколи не хотіла війни, українці – це кузени росіян, а Володимир

Путін – це людина, яка завжди прагнула об'єднати «великоросів» і «малоросів». І що Захід протистояв цьому, а саме тому Росія – жертва.

Інший наратив – «Попри війну, російська економіка тримається на високому рівні». Також пропаганда нав'язує тезу про те, що війна не має негативного впливу на російську економіку. Адже про реальний стан речей ніхто не знає, і більшість економічних показників засекречені.

Ще один наратив – «Крим завжди був російським». В Індії це безапеляційне твердження, інші варіанти навіть не обговорюються. Цей наратив дуже успішний, адже падає на підготовлений ґрунт. В Індії є територіальна чутливість стосовно регіону Кашмір, історія якого зовсім інша ніж історія Криму, однак Росія вміло це використовує у своїх маніпуляціях. Москва звертається до Делі: «Ми вас підтримуємо щодо Кашміру, а ви нас підтримайте щодо Криму». І це відчувається навіть у наукових роботах. Тому влада Індії закликає українців припинити вогонь, бо теж хоче припинення вогню в Кашмірі. Коли представники Кримської платформи хотіли приїхати в Індію, їм не дали візи, вочевидь саме через паралелі з кашмірським питанням.

Внутрішньоіндійські наративи, які використовує РФ в своїх інформаційних операціях

Російські ІО в Індії демонструють високу адаптивність, оскільки вони не імпортують суто російську ідеологію, а «орендують» або підсилюють вже існуючі в Індії державницькі, націоналістичні та анти-західні ідеї, роблячи їх більш органічними.

1. Легітимізація стратегічної автономії. Ключовий наратив фокусується на тому, що Індія має безумовне право на незалежну зовнішню політику, всупереч тиску Заходу. Це особливо стосується рішення Нью-Делі продовжувати закуповувати російську нафту після повномасштабного вторгнення. Цей вибір подається як ознака суверенітету, вигідної економічної позиції (низька ціна на нафту) та демонстрація того, що Індія не дозволить жодній країні диктувати свою зовнішню політику.

2. Культ дипломатичних героїв. Російські інформаційні мережі та їхні місцеві ретранслятори активно підносять фігури, які рішуче артикують цей «баланс» (наприклад, Міністр закордонних справ С. Джайшанкар).

3. Багатополярний світ. Наратив підкреслює роль Індії та Росії у багатосторонніх організаціях, таких як БРІКС, G20 та Шанхайська організація співробітництва (ШОС). Цей акцент спрямований на створення світового порядку, де Сполучені Штати та Захід не є єдиними арбітрами, підтримуючи спільну стратегічну візію, описану у двосторонніх відносинах.

Ефективність російських інформаційних операцій в Індії значною мірою залежить від місцевих акторів, які надають зовнішнім наративам органічності та легітимності в очах індійської громадськості та еліт. На відміну від багатьох інших

регіонів, де Росія покладається на високотехнологічні фірми «influence-for-hire» (наприклад, Social Design Agency або Structura, які діють у Латинській Америці та Сахелі), в Індії ключові актори впливу діють відносно відкрито.

1. Культурні ікони. Актор Боллівуду Джон Абрахам є показовим прикладом добровільного ретранслятора. Він не лише публічно висловив своє захоплення Росією, але й безпосередньо ретранслював ключовий російський наратив про вину НАТО та право Індії на стратегічну автономію. Його заява про те, що Індія має право купувати російську нафту, незважаючи на міжнародний тиск, була сприйнята у соціальних мережах вкрай позитивно, де його називали «людиною з мізками» та «актором, який знає геополітику». Це культурне підсилення дозволяє перенести пропагандистські тези з офіційної політики у сферу популярної культури, легітимізуючи проросійську позицію серед масової аудиторії. Потрібно зазначити те, що актори в Індії часто є впливовішими за політиків.

2. Політичні діячі. Залучення відомих індійських політичних діячів, наприклад Шаші Тхарур, до програм на російських державних каналах (RT) використовується Кремлем для надання своїм медіа авторитетності. Факт присутності високопоставленого політика у пропагандистських медіа РФ є частиною кампанії легітимізації, яка демонструє, що російські ЗМІ є прийнятними та серйозними гравцями в індійському політичному дискурсі.

3. Медіа середовище Індії. Провідні індійські газети, зокрема «*The Times of India*» та «*The Hindu*» значно впливають на громадську думку та політичний дискурс. Аналіз їхнього покриття російсько-українського конфлікту показав, що медіа дотримуються «більш точного або нейтрального» тону, уникаючи емоційного забарвлення чи демонізації.

Канали розповсюдження та цільові аудиторії

Цифровий простір Індії характеризується високим рівнем поширення дезінформації та фейкових новин, що часто призводить до соціальних конфліктів та насильства.

Індійський уряд активно бореться з дезінформацією, особливо тією, що становить загрозу національній безпеці або зовнішнім відносинам. Міністерство інформації та мовлення заблокувало 16 YouTube-каналів (десять індійських та шість пакистанських) та одну сторінку Facebook за поширення неправдивої інформації, пов'язаної з національною безпекою, зовнішніми відносинами та громадським порядком (включаючи фейкові новини про Індійську армію та Кашмір).

Хоча ці дії переважно спрямовані на внутрішні та пакистанські джерела, вони підтверджують складність цифрового інформаційного середовища, що змушує РФ використовувати більш приховані і легітимізовані канали. Стратегія РФ у інших

регіонах включає використання Telegram-каналів, які імітують місцеві новини, для поширення прокремлівських наративів.

Цільові аудиторії російської пропаганди в Індії

Російські ІО в Індії таргетовані на різні соціальні та політичні групи для максимального ефекту:

1. **Національна еліта.** Ця аудиторія є пріоритетною, оскільки вона приймає рішення щодо оборони, дипломатичного нейтралітету та закупівель зброї. Вона таргетована через контент RT, а також через стратегічні публікації наукових установ і дослідних організацій, які підтверджують необхідність збереження індо-російських відносин.

2. **Націоналістична громадськість.** Громадяни, які підтримують сильну, суверенну Індію та позитивно реагують на антиколоніальні та анти-західні наративи. Ця аудиторія активно взаємодіє з контентом, що просувається через впливових знаменитостей, соцмережі і т.д.

3. **Соціум загалом.** Залучається через культурні заходи та через публічну підтримку з боку відомих осіб (Боллівуд).

Коли пропаганда стає слідчою справою

Один епізод, який виходить далеко за межі риторики й переходить у площину прямого втручання в роботу державних інституцій.

13 березня 2026 року в індійському штаті Мізорам затримали шістьох громадян України за підозрою у зв'язках з «тероризмом». Посольство України в Нью-Делі заявило, що за даними індійських ЗМІ, інформацію передали індійським органам провокатори, пов'язані з Кремлем, а сама «розробка» була сфабрикована структурами ФСБ. 18 березня старший поліцейський чиновник Мізораму визнав, що підозрювані взагалі не в'їжджали до штату через аеропорт. Історія досі розслідується. Проте сама схема поширення інформації з боку РФ потребує ретельної уваги: непрозоре походження «розвідданих», спроба вплинути на рішення суверенного слідчого органу, скоординована подача через МЗС. Це не інформаційний вплив, спроба використати індійську державну машину як інструмент у чужому геополітичному сценарії.

В той час як ЄС розглядає Росію як основне джерело дезінформації, Індія фокусується виключно на китайській активності. Індія, на відміну від ЄС, не має офіційного визначення «дезінформації». Приблизне визначення міститься в окремих положеннях Кримінального кодексу Індії (стаття 124А «щодо дезінформації проти діяльності уряду»; стаття 505 «щодо публікації чуток і залякування») та в деяких статтях Закону про інформаційні технології від 2000 року, що стосуються неправдивої чи оманливої інформації. Однак жоден індійський уряд чи неурядовий орган досі не запропонував концепцію, близьку до FIMI ЄС.

Це означає те, якщо російська FIMI-активність в Індії реально зростає, індійська держава структурно не має інструментарію (правового, інституційного) для її систематичного виявлення й публічної атрибуції на відміну від Китаю, який сприймається як пріоритетна загроза. Це створює «сліпу зону», яка сама по собі не є доказом масштабу проблеми, але пояснює, чому доказова база щодо Росії залишається розрідженою.

Отже, як бачимо, російські інформаційні операції в Індії функціонують в умовах історично сприятливого середовища та демонструють високу ефективність у досягненні своїх стратегічних цілей. Головна мета – збереження стратегічного партнерства та забезпечення нейтралітету Індії у конфлікті з Україною - була успішно реалізована.

Джерела

Азійська опора російського Петростейту. 21.07.2026 https://geostrategy.org.ua/media/statti/aziyska-opora-rosiyskogo-petrosteytu?fbclid=IwY2xjawUoVOZleHRuA2FlbQlXMQBwZG9mBXNyGMGYXBwX2lkEDlYmJAzOTE3ODgyMDA4OTIAAR4mp693PAsEz6rzaD77Mr7PwnUfcIfxcSAxaoS3IvDIJIEV-vxteqK0QUKk5A_aem_2RYhf-9tnIEq50WLY8Y4yg

АН-32. ТРАНСПОРТНИЙ БАГАТОЦІЛЬОВИЙ ЛІТАК <https://www.antonov.com/history/an-32>

Індія розраховує на спільне виробництво авіадвигунів з Україною. 01.10.24 https://www.wing.com.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=35630&Itemid=38

УКРАЇНСЬКО-ІНДІЙСЬКІ ГУМАНІТАРНІ ЗВ'ЯЗКИ: ІСТОРИЯ І СУЧАСНІСТЬ <https://nasplib.isofts.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/e705c15d-7f2b-4954-8adb-e33e483791f3/content>

Индонезийская повестка дня: фейковые новости о специальной военной операции РФ в социальных сетях Индонезии <https://journals.rudn.ru/international-relations/article/view/39730>

Специалисты каких профессий из Индии востребованы на российском рынке труда? Комментарий экспертов. 29.06.2026 <https://rg.ru/2026/06/29/v-rossii-rastet-spros-na-rabotnikov-iz-indii.html>

Explained: Why India rejected US plea to sanction Russian media group. <https://www.trtworld.com/article/18208366>

EU POLICY AND OUTREACH PARTNERSHIP IN INDIA. December 2023 <https://www.pism.pl/webroot/upload/files/Raport/ORS-PIMS.pdf>

Disinformation in the Russian invasion of Ukraine https://en.wikipedia.org/wiki/Disinformation_in_the_Russian_invasion_of_Ukraine

India is undermining European interests in Ukraine: Supplies of microchips for Russian weapons are reaching record levels. 29. 10. 2024 <https://www.defensemagazine.com/article/india-harms-european-interests-in-ukraine-supplies-of-microchips-for-russian-weapons-reach-record-levels>

India Remains a Key Financier for Kremlin. September 10, 2025 <https://jamestown.org/program/india-remains-a-key-financier-for-kremlin/>

India-Russia Cultural Relations <https://indianembassy-moscow.gov.in/india-russia-cultural-relations.php>

John Abraham chooses a side in the Russia-Ukraine war: 'Nobody was listening. Finally they did it'. Mar 16, 2025 <https://www.hindustantimes.com/entertainment/bollywood/john-abraham-chooses-a-side-in-the-russia-ukraine-war-the-diplomat-101742094947868.html>

John Abraham 'huge fan of Russia': The Diplomat actor hails India's stand on Ukraine war. 16 Mar 2025
<https://www.livemint.com/entertainment/john-abraham-huge-fan-of-russia-the-diplomat-actor-hails-india-s-stand-on-ukraine-war-11742110494493.html>

RT запустит телеканал в Индии для освещения российско-индийских отношений. 20.08.2025
<https://realnoevremya.ru/news/351498-rt-zapustit-telekanal-v-indii-dlya-osvescheniya-rossiysko-indiyskih-otnosheniy>
<https://realnoevremya.ru/news/351498-rt-zapustit-telekanal-v-indii-dlya-osvescheniya-rossiysko-indiyskih-otnosheniy>

Russia's Worldwide Information Manipulations on Telegram and X <https://community-democracies.org/app/uploads/2025/01/Russias-Information-Manipulation-Telegram-and-X.pdf>

Russian state TV taps anti-colonialism narrative in India as part of pro-Kremlin media push. October 3, 2025 <https://asianews.network/russian-state-tv-taps-anti-colonialism-narrative-in-india-as-part-of-pro-kremlin-media-push/>

Spinning the Globe: Russian Information Warfare and Its Reach into the Global South. June 11, 2026
<https://icds.ee/en/spinning-the-globe-russian-information-warfare-and-its-reach-into-the-global-south/>

Sputnik Shares Experience With Young Leaders From India <https://rishihood.edu.in/sputnik-shares-experience-with-young-leaders-from-india/>

'The Diplomat' star John Abraham picks his side in the Russia-Ukraine War: I say this on record TOI Entertainment Desk / etimes.in / Updated: Mar 20, 2025
<https://timesofindia.indiatimes.com/entertainment/hindi/bollywood/news/the-diplomat-star-john-abraham-picks-his-side-in-the-russia-ukraine-war-i-say-this-on-record/articleshow/119068934.cms>

Tracing the Russian influence in Chennai's history. August 22, 2025
<https://www.thehindu.com/news/cities/chennai/madras-day-2025-tracing-the-russian-influence-in-the-history-of-chennai/article69916752.ece>

© Центр глобалістики «Стратегія XXI»
«Інформаційні операції рф в індії». Спеціальний випуск

Автор: Яніна Чайківська

Бюро Східної Азії Центру «Стратегія XXI»

Центр глобалістики «Стратегія XXI»
вул. Щекавицька, 51 Офіс 26
Київ, 04071, Україна

Е-пошта: info@geostrategy.org.ua
<https://geostrategy.org.ua/>